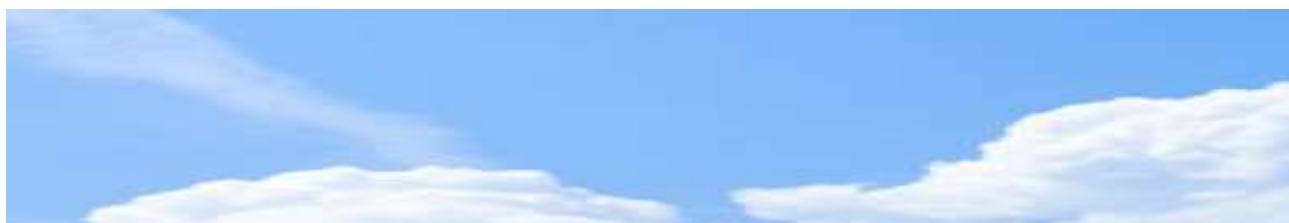

Hordaland – et lavutslippssamfunn **Årsplan 2014**

Vedtatt: 10.04.14

KLIMAPARTNERE : Reduserer klimagassutslipp og stimulerer til grønn nærings- og samfunnsutvikling i Hordaland

Årsplan for 2014

Årsplanen til Klimapartnere i Hordaland skisserer nettverkets planlagte aktiviteter for 2014. Planen tar utgangspunkt i Klimapartneres overordnede strategi og er dokumentet som konkretiserer nettverkets satsingsområder og klimamål. I tillegg presentere planen Klimapartneres organisering og budsjett.

1. Kunnskap:

Klimakunnskap er en forutsetning for at virksomheter og enkeltindivider skal kunne utvikle lavutslippssamfunnet. Klimapartnere formidler kunnskap for å redusere klimagassutslipp, forstå utfordringer og se muligheter.

1.1. Klimaregnskap

I løpet av våren 2014 startes prosessen med å etablere Klimaregnskap 2013 (KR2013) for klimapartnere i Hordaland. Så tidlig som mulig etableres det en dialog med nøkkelpartnere om hvilket system som benyttes for produksjon av samlet klimaregnskap og hvordan dette gjennomføres i praksis. Ferdigstilling og kvalitetssikring av de individuelle regnskap gjøres i løpet av 2014 og danner startpunkt for videre føring. Leverandører og partnere oppmuntres til tett dialog under etableringen. Når man er blitt enige om dato for ferdigstilling planlegges lanseringsdato for felles Klimaregnskap KR2013 (foreslått dato er 25.september under klimakonferansen i Klimafestivaluka i Bergen).

1.2. Kunnskapsnotat

Det er alltid mulig for partnere å spille inn tema de ønsker å produsere kunnskapsnotat om og man vil ved oppstartsmøte ta en dialog rundt dette. I 2014 foreslås det at man begynner med regionalt tilpassede varianter av de første kunnskapsnotat som ble produsert for Klimapartnere i Agder. Man har som mål å produsere 2 kunnskapsnotat i 2014 med tilhørende lanseringer, en i Q2 og en i Q4.

Tilpasset variant av Kunnskapsnotat 1: "Om Klimafotavtrykk, klimakvoter, klimanøytralitet og miljøsertifisering"/ Veileder Klimaregnskap - lanseres høst 2014 (foreslått dato er 25.september under klimakonferansen i Klimafestivaluka i Bergen).

Kunnskapsnotat 2: "Grønne innkjøp/offentlige innkjøp" - lanseres på årsmøte 2015.

Andre mulige kunnskapsnotat som kan tilpasses lokalt: "Grønn IT", "Klimavennlig transport (sykkel)", "Arealplanlegging og Klima", "Strøm med opprinnelsesgaranti", "Grønne konferanser", "Energieffektive bygg", "Forbruk og avfall"

Øvrige forslag for nye kunnskapsnotat: "Alternative energikilder; jordvarme, fjordvarme, sol", "Finansielle virkemiddel; Divestment", "Klimaledelse og strategisk klimasatsing (i samarbeid med Agder)".

1.3. Veileder

I forbindelse med møteserien om klimaregnskap og samarbeidet om grønne innkjøp kan det være ønskelig å produsere praktiske veiledere som sier hvordan Klimapartnere jobber med disse temaene og hva det innebærer for partnerne.

1.4. Ansattinvolvering og Miljøbeviset

Å involvere de ansatte er viktig hvis man ønsker at virksomheten skal ha en helhetlig profil med tanke på en satsing på klima og miljø. Å legge til rette for kunnskapsdeling og kompetanseheving hos de ansatte er en del av god klimaledelse, da de ansattes virke er med på å påvirke en virksomhets fotavtrykk (klimaregnskap) og omdømme.

Det vil vurderes om Miljøbeviset eller en mer avgrenset variant også skal etableres som et tilbud til de ansatte i partnervirksomhetene i Hordaland. For eksempel: Online miljøtest promoteres i løpet av høsten 2014. Det kan trekkes ut en vinner av en premie (for eksempel en el-sykkel) blant dem som har fullført Miljøbeviset og vinner annonseres under klimaseminar i klimafestivaluka i september.

2. Grønn utvikling:

En grønn utvikling oppnås gjennom kunnskapsdeling og samarbeid. Klimapartnere arbeider for å utvikle og fremme grønne forretningsideer, og bruk av grønne varer og tjenester. Det skal være lønnsomt å redusere klimagassutslipp.

2.1. Klimaregnskap, ("Om Klimafotavtrykk, klimakvoter, klimanøytralitet og miljøsertifisering")

Klimaregnskap er et helt sentralt element for systematisk, målrettet og helhetlig klima- og miljøtankegang. Etablering av grunnleggende forståelse av disse temaene står også helt sentralt i prosessen og utviklingen av grønne varer og tjenester og vil derfor ha stort fokus spesielt i første operative år. Møteserie kjøres nå på dette som er tenkt skal resultere i tilhørende kunnskapsnotat/ veileder og seminar.

2.2. Grønne innkjøp/offentlige innkjøp

Man har som målsetning om å være en pådriver for grønn næringsutvikling, og bidra til at Hordaland blir en mer klimavennlig region. Økt etterspørsel etter grønne varer og tjenester vil stimulere næringslivet til satse på utvikle og tilby dette. Dette ønsker Klimapartnere å bidra til. Klimapartnere ønsker å samarbeide med sentrale aktører på feltet. Det foreslås derfor at en møteserie på dette som gjerne resulterer i tilhørende kunnskapsnotat, /veileder og seminar.

2.3. Beste praksis

Gjennom deling av "Beste praksis" ønsker man å bidra til proaktiv satsing. Klimapartnere skal være en arena hvor man kan fortelle om og diskutere effektive initiativ for reduksjon av klimautslipp og utvikling av strategiske produkt og tjenester. Best practice deles gjennom nettsider, seminar og gjennom publikasjoner og eventuell «ide-byttedag».

2.4. Partnersamtaler og hospitering

I 2014 ønsker sekretariatet å hospitere hos, møte hver enkelt partner direkte eller minimum å gjennomføre en samtale/undersøkelse via telefon. I løpet av disse treffpunktene vil man blant annet også ha fokus på hvordan man jobber aktivt med grønn utvikling og strebe etter å fungere som en sparringspartner for å innovere nye

løsninger. Det er også ønskelig at de ulike partnere tilstreber å hospitere hos hverandre.

3. Samarbeid og kommunikasjon:

Samarbeid og kommunikasjon bidrar til kunnskap og utvikling. Klimapartnere skaper møteplasser for klimadebatt, kunnskapsdeling og samarbeid.

3.1. Møter og møteplasser

Klimapartnere legger i løpet av 2014 opptil en hel rekke møter og arrangementer.

3.1.1. Oppstartsmøte

Under oppstartsmøte for nøkkelpartnere 19.februar ble blant annet Klimapartnere som initiativ presentert og viktigheten av å møte klimautfordringene satt på agendaen. Styringsgruppen for initiativet ble også valgt.

3.1.1. Offisiell lansering 4. Juni

4. Juni avholdes offisiell lansering for klimapartnere Hordaland. Det vil på dette arrangementet være formell signering av avtale for samarbeidet. Man ønsker her å løfte og forankre klimatematikken og involvere toppledelse. Det er mulig å komme med innspill til tema som kan løftes frem, eller ønsker om å delta aktivt i forbindelse med tematiske satsing. For mer informasjon, ta kontakt med prosjektleder.

3.1.3. Lansering av kunnskapsnotat og klimaregnskap

I Q3 vil Klimapartnere i Hordaland lansere sitt første samlede Klimaregnskap og sitt 1. kunnskapsnotat. Et Klimaseminar under klimafestivalen(uke 39) kan være en sentral arena for å løfte klimatematikken og skape debatt. Derfor satser Klimapartnere på et arrangement på denne lokale arenaen for politikk og næringsliv. Klimaregnskapet legges frem og gjennomgås, samt at det holdes seminar rundt tematikken for kunnskapsnotat 1.

3.1.4. Møteserie om klimaregnskap

Møteserien om klimaregnskap vil ta for seg hva klimaregnskap er og innebærer, hvorfor man gjør det og hvordan vi gjør det i Klimapartnere. Tanken er at møteserien ender opp i en veileder: "Klimaregnskap - slik gjør vi det i Klimapartnere". Klimaregnskap er et av hovedproduktene til Klimapartnere og vi ønsker å øke kvaliteten og kunnskapen om dette viktige redskapet. Å føre Klimaregnskap handler om å feie for egen dør og fremstå troverdig i et grønt marked, samtidig som det gir oss kunnskap om hvilke utslipp egen virksomheten har og dermed hva som kan gjøres for å redusere disse. Å ha kunnskap om klimaregnskap betyr også å være i forkant, for kravene til slik rapportering kommer. Tentativt er møteserien tenkt som følger; Møte 1 - Introduksjon til klimaregnskap. Møte 2 - Hvordan gjør vi det i Klimapartnere og hvordan kan klimaregnskapet benyttes som et verktøy for forbedringer i praksis? Møte 3 - I forbindelse med rapportering til Klimaregnskap 2013.

Spørsmål, innspill og evt. deltakelse i utforming/gjennomføring av dette kurset mottas med takk.

3.1.4. Møteserie om Grønne innkjøp/offentlige innkjøp

Møteserien om Grønne innkjøp vil ta for seg hva dette er og innebærer, hvorfor og hvordan det gjøres i Klimapartnere. Tanken er at møteserien ender opp i en veileder: "Grønne innkjøp". Kunnskap om, evaluering og etablering av retningslinjer rundt innkjøp er sentrale element for å få ned klimautslipp. Å praktisere grønne innkjøp kan i tillegg lede til grønn innovasjon og være med å fremme tilbudet av klimavennlige produkt og tjenester. Tentativt er møteserien tenkt som følger; Møte 1 - Hva er grønne innkjøp og hvordan vi gjør det i Klimapartnere; Møte 2 - Hvordan kan grønne innkjøp brukes for å fremme utvikling av produkt og tjenester; Møte 3 - Konkrete eksempel og forbedringspotensial i samarbeid.

Spørsmål, innspill og evt. deltakelse i utforming/gjennomføring av dette kurset mottas med takk.

3.1.4. Eventuelle samlinger, frokostmøter

Klimapartnere ønsker å samarbeide med eksisterende aktører og miljø i regionen. Det vil være aktuelt å trekke på eksterne ressurser for å heve kunnskap og gi inspirasjon.

Spørsmål, innspill og evt. deltakelse i utforming/gjennomføring av øvrig ønskede samlinger og møter mottas med takk.

3.2. Arrangementsplan

Informasjon om møter og arrangementer vil etterhvert finnes på hjemmesiden klimapartnere.no. Her vil oppdatert informasjon om tidspunkter m.m. legges ut etter hvert. Invitasjoner/påmelding til arrangementene kommer fortløpende på e-post, men det oppfordres til å sette av de datoene som allerede klare.

3.3. Partnerundersøkelsen 2014

I 2014 ønsker sekretariatet å møte hver enkelt partner eller i det minste å gjennomføre en samtale/undersøkelse via telefon. Alle partnervirksomheter blir kontaktet av sekretariatet og så er det opp til partnere om de ønsker møte eller telefonsamtale. Sekretariatet møter gjerne partneren i deres lokaler for å gjennomføre et såkalt "partnermøte". Partnerundersøkelsen gjennom møte eller via telefon er viktig for å opprettholde kontakten med alle partnerne i et nettverk i vekst, samtidig som man ønsker mest mulig effektiv bruk av sekretariatets tid.

3.4. Profilering og sosiale medier

Klimapartnere skal ha en synlig grafisk profil gjennom trykksaker, kunnskapsnotater og nettsider.

Oppdatering av nettsiden www.klimapartnere.no er en viktig del av sekretariatets jobb. Når nettsidene er etablert vil de ha fokus på nyheter og innspill fra medlemsvirksomheter, samt generell og interessant klimakunnskap. Det legges opp til at det publiseres 1-2 saker hver uke. Nyhetsbrev sendes ut, den 1. hver måned med saker generert fra egen nettside.

På nettsidene vil det være "Medlemssider", hvor medlemsvirksomheten i Klimapartnere kan logge seg inn med eget brukernavn og passord. Her får partnerne tilgang til ulike dokumenter, presentasjoner, nettverkets klimaregnskapsløsning og kontaktinformasjon.

Klimapartnere vil bruke Twitter aktivt både for å spre informasjon og for å generere trafikk til nettverkets nettside.

Prosjektleder er også positiv til å delta på partnerarrangementer eller andre relevante arrangementer for å informere og profilere nettverket. Medlemsvirksomhetene oppfordres til å ta kontakt med tanke på dette.

Klimapartnere skal arbeide for at arrangementer og lanseringer blir omtalt i media, og at historier fra partnervirksomhetene får fokus.

4. Nasjonalt og internasjonalt:

Øvrig samarbeid er viktig for å utvikle lavutslippssamfunnet. Klimapartnere vil vurdere å samhandle med regionale, nasjonale og internasjonale prosjekter og initiativ.

Klimapartnere i Hordaland vil samarbeide med eksisterende regionale initiativ på klima og forsøke å skape synergier sammen med disse. Klimapartnere er ikke ment å være en konkurrent til eksisterende initiativ men snarere et supplement som bringer inn kunnskapsdeling og strategisk utvikling på tvers av offentlig og privat sektor.

Klimapartnere i Hordaland vil aktivt samarbeide med Klimapartnere i Agder og strebe etter å finne måter å gjenbruke og dele ressurser og løsninger på tvers. I løpet av Q2 etableres det mer formelt hvordan dette samarbeidet skal foregå.

Klimapartnere i Arendal har siden 2011 hatt kontakt med EMC Varberg (www.emcvarberg.se), et nettverk med miljøengasjerte virksomheter i regionen Halland i Sverige. I løpet av 2014 vil Klimapartnere i Hordaland vurdere om dette også er aktuelt her eller om man eventuelt vil benytte eksisterende kontaktnettverk for Hordaland med andre regioner slik som Thüringen («Energy Efficiency Network»). Spesielt i første operative år vil trolig internasjonalt samarbeid være noe begrenset.

5. Organisering

5.1. Styringsgruppe

Prosjektet blir ledet av en styringsgruppe på 6 representanter fra partnervirksomhetene; 3 fra offentlig virksomhet og 3 fra private virksomhet.

Sammensetning av styret for 2014:

- Hordaland Fylkeskommune, Gudrun Mathisen (leder)
- Fylkesmannen i Hordaland, Kjell Kvingedal
- Universitetet i Bergen, Lars Harald Aarø
- Sparebanken Vest, Lisbeth Haugen
- Atea, Anita Rath
- Asplan Viak, Steinar Onarheim, (Rannveig Norhagen)

Styret legger opp til fire møter i løpet av 2014

- Q2 (2)
- Q3
- Q4

5.2. Sekretariatet

Sekretariatet vil pr. i dag bestå av prosjektleder, Helene Frimannslund fra Norsk Klimastiftelse. Denne rollen vil dekke oppgaver som prosjektledelse, sekretærtjenester, partnerkommunikasjon, arrangement- og møtefasilitering, profilerings- og kommunikasjonsarbeid, redigering av trykte utgivelser, administrering av hjemmeside/Twitter, prosjektutvikling og prosjektregnskap.

Prosjektleder har sammen med styringsgruppen ansvaret for gjennomføringen av årsplanen.

6. Økonomi

Klimapartnere legger opp til følgende budsjett for 2014:

Budsjett legges inn som en del av årsplanen ved eventuell godkjenning i styringsgruppemøte 27.mai 2014.

7. Kontaktinformasjon

- Leder av forprosjekt Helene Frimannslund - hfrimann@klimastiftelsen.no /99087700

Har du spørsmål til årsplanen eller ønsker mer informasjon om Klimapartnere, så ta kontakt.